

KORTE BERICHTEN.

Waardeering van den tandarts. Dr. D. H. van der Goot te 's Gravenhage hield den 14 April j.l. voor het 16e Nederlandsch Natuur- en Geneeskundig Congres eene rede over Oorlogschirurgie, als artikel in het Tijdschrift voor Geneeskunde van 21 April verschenen. Wij ontleenen daaraan de volgende, ons vak waardeerende woorden.

„Deze oorlog heeft groote belangstelling gevraagd voor de kaakverwondingen, niet zoozeer wegens het betrekkelijk groote aantal dezer verwondingen, dan wel wegens de schitterende uitkomsten der tandheekunde. Ik behoef U de hulpbehoevendheid dezer slachtoffers niet te beschrijven; de enkele lichtbeelden, die ik U hier vertoon, doen dat beter dan welke beschrijving ook. Wat een hedendaagsche tandarts bij deze vermag te doen, vermocht ik te beseffen, die in den Zuid-Afrikaanschen oorlog verschillende kaakverbrijzelingen zelf moest behandelen, en die nu zoo gelukkig was, deze patiënten aan de zorg van den tandarts toe te vertrouwen. In de allereerste plaats heeft men dicht achter het front den tandarts noodig, waar zoo mogelijk de kaakfragmenten onderling worden verbonden door beugels, die aan de overgebleven tanden worden bevestigd. Een arbeid, vaak uiterst moeilijk en tijdroovend, maar buitengewoon dankbaar. Deze beugels kan men vergelijken met het transportgipsverband der ledematen, en hiermee komen de patiënten in de hospitalen van het binnenland. In deze hospitalen — in Duitschland zijn verschillende inrichtingen uitsluitend voor kaakverwondingen — is voortdurend overleg noodig tusschen chirurg en tandarts. In enkele eenvoudige gevallen blijkt de beugel reeds voldoende te zijn; in andere moet door elastische rekking of door veeren repositie plaats

hebben; bij ergere graden kan repositie slechts verkregen worden door verbinding aan de bovenkaak met een nauwkeurig passende prothese, of door middel van een gipskap aan den schedel, waaraan veerende stangen worden bevestigd, die in staat stellen trekking uit te oefenen in elke gewilde richting. De rekking wordt op de breukstukken overgebracht door middel van de nog aanwezige tanden en tandstompen, en bij afwezigheid daarvan, door in deze breukstukken metalen stangen te drijven. Elk klein gedeelte van boven- en onderkaak tracht men te behouden, omdat het waarde kan hebben voor de bevestiging van de blijvende prothese, als die later noodig is. In al deze gevallen moet de meest nauwgezette zorg worden besteed aan reinheid van den mond en doelmatige voeding."

Bijdrage tot het tandstellingsvraagstuk. In de prosthodontie zijn begripsverwarringen aan de orde van den dag. Al wat er maar eenigszins toe kan bijdragen deze verwarringen weg te nemen, zal de wetenschap der tandstelling, de fundamenteele basis der prosthodontie, ten goede komen.

Ik zou daarom in overweging willen geven, indien wij het oog hebben op de tandstelling, voortaan niet meer te spreken van *kaakbewegingen*, doch in plaats daarvan van „*gebitsbewegingen*."

Deze overweging is gegrond op het feit, dat ons tandapparaat, ofschoon één geheel vormende met de kaakbeenderen, noch in zijn ontwikkeling, noch in het uitoefenen van zijn functies door de kaakbewegingen beheerscht wordt.

De directe functies toch van ons gebit — zooals bijten, scheuren, kneuzen, kauwen en malen — worden geleid door het tandapparaat, terwijl de indirecte functies, — zooals schreeuwen, fluiten, zingen, gapen enz. — geleid worden door van onzen wil afhankelijke of ten deele onafhankelijke invloeden.

Van de directe gebitsbewegingen is de gebitsverschuiving bij de maalfunctie voor den prosthodontist van het grootste

belang. Ten behoeve van deze beweging zijn de praemolaren en molaren, met hunne talrijke kroonknobbels en spitsen zoo opgesteld, dat het gebit langs transversale en sagittale curven verschuift.

Men heeft getracht de kunstmatige tandstelling te voorschijn te roepen door de gewrichtsbewegingen na te bootsen; men heeft de kaakbewegingen (vooral de condylusbanen) geregistreerd, om deze juistere te imiteeren. Al deze pogingen zijn mislukt.

Deze mislukkingen moeten niet toegeschreven worden aan verkeerd toegepaste methoden, doch aan verkeerde grondstellingen, berustende op onvoldoende kennis van de wetenschap der tandstelling.

Uit de wetenschap der tandstelling is mij gebleken, dat ons tandapparaat nu eenmaal geen mechaniek is, waarvan de onderdeelen om vaste assen draaien. Deze overweging was voor mij op zichzelf reeds meer dan voldoende, om van iedere poging — het tandstellingsprobleem langs mathematischen of kinematischen weg op te lossen — af te zien.

BERNARD FRANK.

Geen drukproef. Tengevolge van door de overheid genomen maatregelen moet de drukker op het stroomverbruik bezuinigen en kan hij niet met volle kracht werken. Hierdoor zou vertraging in de verschijning van het Tijdschrift ontstaan, welke wij echter voorkomen door de drukproeven niet meer aan de verschillende medewerkers te zenden. De redactie verzoekt hen hiermee genoeg te willen nemen.

Rubber. Zeer van nabij bericht men ons, dat de rubber van H a c c o u inderdaad niet aan de verwachtingen beantwoordt. Wèl is zij met enig beleid te vulcaniseeren, doch ze schijnt zand te bevatten, wat bij het afwerken tot allerlei onaangenaamheden aanleiding geeft. Gelukkig is er thans ook V r e d e s t e i n-rubber verkrijgbaar, waarvan

de roode kwaliteit goed is te noemen, ze verdraagt echter best een half uur langer vulcaniseeren dan de gewone soorten.

Copie bestemd voor het Tijdschrift gelieve men steeds zoo spoedig mogelijk bij den hoofdredacteur in te zenden. Wachten tot de laatste post op den een na laatsten dag der maand is volstrekt onnoodig. Wèl noodig is het, het papier *aan één kant* te beschrijven. Men bedenke, dat de zetter geen tandarts is en schrijve dus vooral vreemde woorden en vaktermen zéér duidelijk en bij voorkeur óók de rest leesbaar. Het gebruik van een schrijfmachine is bijzonder aan te bevelen.

Boekbesprekingen. Amerikanen en Engelschen zijn kortzichtig genoeg om géén recensie-exemplaren aan de Europeesche wetenschappelijke tijdschriften te willen zenden. De nieuw opgerichte afdeling „boekhandel” van de firma G. J. en D. T h o l e n, welke zich op het importeeren en snel verkrijgbaar stellen van alle tandheekkundige publicaties gaat toeleggen, zendt ons van de belangrijke werken uit het buitenland echter in het vervolg een exemplaar ter beoordeeling, wat hier onder dankbetuiging vermeld worde.

Geslaagd voor het tandartsexamen:

J. J. A. v. d. V e n.

Benoemd tot assistent aan het Tandheekkundig Instituut, de dames: T. B r o u w e r en W. H. A. C o e n e n.

Geassocieerd: J. J o o s t e n (Winschoten) en T. P. B i a l l o s t e r s k i (Veendam).

Jubileum. J a c. J. S o n te Haarlem vierde den 22en Mei j.l. zijn zilveren feest als tandarts. Zoowel Haarlemmers als collega's hebben niet nagelaten hem van hunne hartelijke

sympathie te doen blijken. Hij aanvaarde alsnog onze welgemeende gelukwensen.

Overleden. Te Tilburg overleed collega A. A. D. W. L e d e l, die sedert 1892 de practijk uitoefende. In de laatste jaren was hij secretaris der afd. Z. Nederland van de Maatschappij. Hij ruste in vrede.
